

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **P. Č.,** zast. JUDr. Zuzanou Pechtorovou, advokátkou se sídlem Panská 12/14, Brno, proti žalované: **Česká advokátní komora,** se sídlem Národní 16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 4. 2010, č. j. 1111/10/10, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 5. 2011, č. j. 30 A 47/2010 – 58,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 5. 2011, č. j. 30 A 47/2010 – 58, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného usnesení Krajského soudu v Brně, jímž byla advokátka JUDr. Zuzana Pechtorová ustanovena jeho zástupkyní pro řízení o jeho kasační stížnosti proti usnesení téhož soudu ze dne 24. 5. 2010, č. j. 30 A 47/2010 – 9, kterým byla jeho žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalované postoupena Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému.

Stěžovatel v kasační stížnosti brojí proti tomu, že byla výše jmenovaná advokátka ustanovena jeho zástupkyní pro řízení o jeho předchozí kasační stížnosti, přestože o ustanovení zástupce pro toto řízení vůbec nepožádal. I kdyby tak učinil, nebylo by napadené rozhodnutí krajského soudu možné považovat za rozhodnutí „*ve veřejném i individuálním zájmu*“, neboť mu, jako osobě v hmotné nouzi, byla ustanovena zástupkyně

sídlící v místě velmi vzdáleném jeho bydlišti. Stěžovatel zdůrazňuje, že ustanovený zástupce má pomoci účastníku, jemuž byl ustanoven, a nikoliv soudu.

Na základě shora uvedených důvodů stěžovatel navrhuje napadené usnesení krajského soudu zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, stěžovatel je zastoupen advokátem a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů [§ 109 odst. 2, 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)].

Stěžovatel spatřuje nezákonnost napadeného usnesení především v tom, že mu soud ustanovil zástupkyni pro řízení o kasační stížnosti, ačkoliv o ni nepožádal. Ze spisu krajského soudu je zřejmé, že stěžovatel podal dne 17. 5. 2010 žalobu proti shora specifikovanému rozhodnutí žalované. Usnesením ze dne 24. 5. 2010, č. j. 30 A 47/2010 - 9, krajský soud věc postoupil Městskému soudu v Praze. Toto usnesení napadl stěžovatel dne 25. 6. 2010 kasační stížností. Krajský soud jej usnesením ze dne 29. 9. 2010, č. j. 30 A 47/2010 - 33, vyzval k doplnění kasační stížnosti, k zaplacení soudního poplatku a k předložení plné moci udělené advokátu pro zastupování v řízení o ní. Vzhledem k tomu, že stěžovatel je účastníkem řady dalších řízení vedených krajským soudem, byly tomuto soudu z jeho činnosti známy stěžovatelovy osobní, majetkové a výdělkové poměry (viz č. l. 41 soudního spisu). Krajský soud proto stěžovatele usnesením ze dne 29. 11. 2010, č. j. 30 A 47/2010 - 42, osvobodil od soudního poplatku. Nyní napadeným usnesením ze dne 10. 5. 2011 soud stěžovateli ustanovil zástupkyní pro dané řízení advokátku JUDr. Zuzanu Pechtorovou.

Podle § 105 odst. s. ř. s. musí být v řízení o kasační stížnosti stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Není-li stěžovatel zastoupen advokátem již při podání kasační stížnosti, jedná se o nedostatek odstranitelný; soud v takovém případě stěžovatele vyzve k předložení plné moci udělené advokátu pro zastupování v řízení o kasační stížnosti, což ostatně učinil i v nyní projednávané věci. Podle § 35 odst. 8 věty před středníkem s. ř. s. (užitého přiměřeně podle § 120 s. ř. s.) stěžovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.

Shora citovaný § 35 odst. 8 s. ř. s. jasně stanoví, že advokát může být účastníku řízení ustanoven pouze na návrh. Pokud stěžovatel v řízení o kasační stížnosti takový návrh nepodá, soud není oprávněn mu zástupce ustanovit z vlastní iniciativy, a to ani tehdy, je-li mu známo, že stěžovatel splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, neboť nedisponuje dostatečnými finančními prostředky k úhradě povinného zastoupení. V této souvislosti lze odkázat na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, například na rozsudky ze dne 16. 2. 2006, č. j. 4 Azs 187/2005 – 41, a ze dne 17. 5.

2007, č. j. 6 Ads 106/2006 – 71, zejména pak na usnesení ze dne 20. 10. 2008, č. j. 4 Ads 126/2008 – 121; všechna zde citovaná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz.

Stěžovatel však v kasační stížnosti proti usnesení o postoupení věci Městskému soudu v Praze ani v dalších písemnostech doručených v této věci krajskému soudu o ustanovení advokáta pro dané řízení výslovně nepožádal. Krajský soud tedy postupoval nesprávně, pokud mu přesto zástupkyni z řad advokátů ustanovil; jeho rozhodnutí je proto nezákonné v důsledku jiné vady řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že se stěžovatel přípisem ze dne 20. 9. 2011 domáhal toho, aby krajský soud ustanovené advokátce uložil povinnost jej neprodleně vyrozumět o všech úkonech, které v jeho věci učinila. Z celkového vyznění tohoto stěžovatelova vyjádření totiž nelze dovozovat, že jmenovaný její ustanovení dodatečně akceptoval a má zájem na tom, aby jej v daném řízení nadále zastupovala, ale je z něj naopak patrná jeho nedůvěra vůči ní, neboť jeho kasační stížnost podáním ze dne 14. 6. 2011 doplnila bez jeho vědomí.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal důvodnou námitku proti ustanovení advokátky bez návrhu, posouzení námitky směřující proti tomu, že byla stěžovateli ustanovena zástupkyně se sídlem v místě vzdáleném místu jeho bydliště, již nemá v této věci zásadnějšího významu. Nejvyšší správní soud přesto v této souvislosti pro úplnost uvádí, že podle stávající judikatury je stěžovatel v řízení o kasační stížnosti oprávněn požádat, aby byl jeho zástupcem ustanoven konkrétní advokát (viz zejména rozsudek rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 21. 12. 2009, č. j. 7 Azs 24/2008 - 141, publ. pod č. 1995/2010 Sb. NSS). Nelze přitom přehlédnout skutečnost, že stěžovatel ve svých podáních uvádí jako své bydliště obec B. (u P.), ale poštovní zásilky přebírá na poště v Českých Budějovicích, přičemž není zcela zřejmé, kde přesně se trvale zdržuje. Trvá-li stěžovatel za této situace na tom, aby mu byli ustanovováni zástupci (pokud o jejich ustanovení požádá) v blízkosti jeho trvalého bydliště, nebo případně v blízkosti jiného místa, kde se dlouhodobě zdržuje, je především na něm samotném, aby svůj požadavek upřesnil, a to případně i uvedením konkrétního advokáta, jenž by jej měl zastupovat.

Na základě všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V tomto dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem v tomto rozsudku vysloveným (§ 110 odst. 3 s. ř. s).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v dalším řízení (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2011

JUDr. Miluše Došková

předsedkyně senátu